

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorvm Vita, Moribvs, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Capvt LIII. Cvr Ad Matvtinas Preces aduolandum Ecclesisticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

res, & tamen talia sunt pauci, qualia latrones, qualia iniqui: subiecti ad bestias, ignibus concremati, gladio percussi, vngulis exarati, catenis obstricti, carcere necati. Ista omnia mala pauci, non sperabant in Dominum? Aut ideo sperabant ut ipsis

Christi regni
Martyrum
Gloriosa Resurrectionis
Iustitiae

matutina sperabant. Quid est hoc? considerabant illam vigiliam matutinam, qua resurrexit Dominus eorum, & videbant in tormentis antequam resurgeret, talia & ipse passus erat, qualia & ipsi pacifico consolatio tiebantur, & non desperabant etiam, se post tales passiones surrecturos ad vitam eternam. Quia vigilia matutina resurrexit Dominus: & hoc debet sperare corpus, quod in capite praecessit. Sed ne suggestetur ista cogitatio. Capiti licuit resurgere, quia peccatis non premebatur: & nullum peccatum erat in illo. Quid nos facturi sumus? Sperabimus talem resurrectionem, qualis in Domino praecessit, cum peccatis nostris aggrauamur? Sed vide quid sequitur, quoniam apud Dominum misericordia & multa apud eum redemptio. Ergo si premebatur peccatis suis adest misericordia Dei. Ideo praecessit ille sine peccato, ut debeat peccata sequentium, &c.

Immaculatus Dei Agnus tollit peccata mundi.

§. S. Ambrosius in Psalm. 45. verba, adiuuabit eam Deus manè diluculo. Quo significatur, inquit, quia resurrectio matutina adiumentorum nobis cœlestium subsidia confert, quæ noctem repulit, diem refudit dicente Scriptura Eph. 5. v. 14. Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illucescat tibi Christus.

CAPVT LIII.

CVR AD MATUTINAS PRECES aduolandum Ecclesiastis.

§. **N**Eq; hoc tempus matutinum, quod quasi hora quarta diuinis laudibus & sacris precibus impeditur, præmatutum aut intempestivum, graue et jam aut molestum vlli Ecclesiastico viro videri debet; cum vt dicitur, Septem horas dormisse sat est iuueniā seniū. Cœnas non in noctem multatim prorogent;

&

& moderato vietu sumpto, sub nonam horam se quieti tradant, ne si absint, putentur hesternam edormire crapulam, & exhalare, & rideantur à Poeta, qui ait:

*Cur quidā
Clerici in
multā fer-
tant diem.*

Vt iugulent homines surgunt de nocte latrones.

Ut te ipsum serues non expurgisceris. Dolentes referimus ait Innocent III. de celebr. Missarum. c. eodem, quod non solum minor res Clerici, verum etiam aliqui Ecclesiarum Pralati, circa coammessiones superflua & consabulationes illicitas (vt de aliis taceam) fere medietatem noctis expendunt, & somno residuum relinquentes, vix ad diuinum concentum avium excitantur. Et profecto ista Prælatorum maximè Decanorum à cho-ro absentia, non solum ipsis peccatum est, sed & aliis offendiculum & diuini cultus, negligenter peragendi occasio.

§. Elegans & salutare monitum est S. Hieronymi *Moderatus* epistola 32. ad Eustoch. cap. 6. si tibi moderatus cibus, & nun- cib⁹ potus q̄ quam venter expletus. Ad orationem tibi nocte surgenti, nox facile digerit indigestio ructum faciat, sed inanitas. Sanè auctore in Tusc. tur, dige- Quæq. Tullio, se dolere aiebat Demosthenes, si quando opificum imò facit, antelucana virtus esset industria. Quanto magis acerbè & homo ut ex-dolenter serre debent Christiani, & inter eos Eccle- pergiscatur. siastici mœrere, si artificum pro victu comparando la- Fili⁹ huius seculi in ge- borantium vigilantia superentur, cum ipsorum excu- neratione sua filius lu- bia pro Dei honore, pro virtute, pro felicitate æter- ciu⁹ prudenti- na suscipiantur.

§. Traet hoc argumentum præclarè S. Chrysosto-mus homilia 42. ad pop. Ant. Non propter hoc & facta est non, inquit, vt semper dorimamus & cessemus. Et hoc testantur manuales operarii, agasones, mercatores, Dei Ecclesia meditis tum; quid consurgens noctibus, surge, & tu, &c. Rursus, hic nibi sermo & noctua ad ad viros & ad mulieres: flecite genua, gemitu, Dominum tuum ora & quilum? tibi fieri propitium. Plus nocturnis placatur orationibus, eum Dei Ecclesia concubio ad quietis tempus, tu lucrum tempus facis: Regis nimento qualia Deum lan-verba dicebat: Laboravi in gemitu meo, lauabo per singulas no- dandum etes lectum meum, lachrymis meis stratum meum rigabo. Ps. 6. surgit.

temporē cāu-
santur iner-
tes.

Quantumcunque sis delicatus, non es illo delicatior: quantumcunque diues, non es ditior Davide, qui rursus dicebat Ps. 118,

Media nocte surgebam ad confitendum tibi super iudicia iustificationis tuae. At inquires, laboravi per diem multum, & non possum. Prætextus & occasio sunt ista, Nam quantumcunque laboraueris non laborabis, quantum ærarius, malleum tam gruem ex tanta dimittens altitudine, scintillas & fumum totu

Nocturna p̄-
recatio im-
pietatis ex-
patio.

suscipiens corpore, & tamen maiorem noctis partem in hoc absunt. Et iterum: Credere mihi non ita rubiginem ignis & ecom

quere solet, sicut oratio nocturna nostrorum rubiginem reccarorum. Reuereamur si nihil aliud nocturnos custodes. Illi propter

humanam legem, in gelu circumeunt, vehementer clamantes,

& per vicos ambulantes, madidi frequenter, glaciati propter te tuamq; salutem, & tuarum pecuniarum custodiam. Ille vero

Christus no-
tes precibus
transfigens.

pro pecunias tuis tantum gerit curam, tu neg, pro anima tua? Quare Christus ipse in monte pernoctabat, nonne ut nobis for-

ma fieret? Hæc omnia ibi S. Chrysost. quæ & repetit

hom. 26. in Actus Apostolicos in Morali,

Christianis anti-
querum an-
telucane, &
alterne Chri-
stianae.

§. De Christianis sui temporis ad Trajanum Imperatorem scribens Plinius secundus libr. 10. epistola 97. memorat eos solitos statu die ante lucem conuenire, carmenq; Christo inuicem dicere, hoc est, chorus distinctis, quod modo in Ecclesia solemne est. Hujus

Epistolæ mentionem facit Tertullianus Apolog. cap. 2. Eu-

Non sit eo seb. libr. 3. Hist. cap. 26. Orosius lib. 7. cap. 12,

bis annūn-
tiā ēānnūn-
manē surge-
rum à Christianis mentionem facit Tertullianus libr. de

ro ante lucē: corona militis cap. 3. cum ait: Eucharistie sacramentum, & in

quia promi-
fit Dominus tempore viictus, & omnibus mandatum à Domino etiam ante-

coronam vi lucanis cœtibus, nec de aliorum manu, quam præsidentium

gilantibus sumimus. Et circa finem sui Apolog. de Christianorum œ-

Castigatus na tractans. Editur, inquit, quantum esurientes capiunt:

cib⁹ potius bilitur, quantum pudicus est utile: ita saturantur, vt qui me-

precib⁹ impe-
dimente non

est.

§. Et

§. Et S. Cyprianus de oratione Dominica ad finem. Inſitamus per totum diem precibus & oremus: & quando mundi lege decurrentis vicibus alternis non reuoluta succedit, nullum de nocturnis tenebris esse orantibus damnum potest: quia filius lucis & in noctibus dies est. Et paulo post. Nulla ſint horis ^{Nox ſicut} dies illuminis nocturnis precum, damna, nulla orationum pigra & ignaua nabitur Pſa. diffendia.

138.
§. Item S. Basil. epiftola 63. ad Clericos Neocæſarianæ Ecclie. De nocte, inquit, populus confurgens antelucano tempore domum precationis petit, inq; labore, inq; tribulatione, ac lachrymis indeſinentibus, facta ad Deum confeſſione, tandem ab oratione ſurgentes ad psalmodiam instituuntur.

§. S. Hieron. epiftola 22. ad Eustochium. cap. 7. Esto cicala noctium, laua per singulas noctes lectum tuum, lachrymis tuis ſtratum tuum riga Psalm. 6. v. 7. Vigila, & ſias ſicut passer in ſolitudine, Psalm. 101. v. 8. Psalle ſpiritu, psalle & ſenſu, 1. Cor. 14. v. 15. Ea ſacra peruigilatione vel maxi- me beatas emulamur mentes, & iſpum Deum; nam ut ait S. Hieron. in cap. 4. Daniel. v. 10. Et ecce vigil & sanctus de caelo descendit, ſignificat Angelos, ait, quod ſemper vigilent: & ad Dei imperium ſint parati. Vnde & nos crebris pernoctationibus imitamur Angelorum officia, & de Domino dicitur Psalm 120. v. 4. Ecce non dormitabit neq; dormiet qui cuſtodiit Iſrabel.

CAPVT LIV.

DE RELIQUIS HORIS CANONI-
cis, Prima, Tertia, Sexta, Nona,
Vesperis, Completo-
ria.

§. Horæ iſtæ à tempore appellatae ſunt: Prima id- ^{Vnde iſta}
Heo, quod prima hora diei in ortu Solis dicere- ^{Hora ſua}
tur. Tertia eo quod tercia hora Solis, Sexta, quod ^{inuenit eno-}
ſexta hora ab ortu Solis, id est, in meridie. Nona ^{mīna}.

I 5   quod